

1 Člověk a jeho svět

červený text – přesunuto ze 4. ročníku

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • --> Anglický jazyk - 5. ročník • --> Matematika - 5. ročník • --> Pracovní činnosti - 5. ročník • --> Hudební výchova - 5. ročník • --> Etická výchova - 5. ročník 	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• určí polohu hlavního města Prahy v rámci ČR	• poloha hlavního města Prahy
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• seznamuje se s minulostí a současností Prahy	• minulost a současnost Prahy
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• zná významné historické památky Prahy, ví jaký je hospodářský a kulturní význam Prahy	• historické památky, kulturní a hospodářský význam Prahy
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• vyjmenuje kraje ČR, s pomocí mapy vysvětlí a ukáže polohu, povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl ve Středočeském kraji	<ul style="list-style-type: none"> • regiony ČR - vybrané oblasti (významná místa) • Středočeský kraj - surovinové zdroje, výroba, služby, obchod
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	• pracuje s mapou Evropy, vyhledává polohu evropských států	• práce s mapou Evropy, evropské státy
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	• pracuje s mapou polokoulí, zná kontinenty a oceány, porovná jejich velikost a popíše podle mapy jejich polohu na Zemi	• práce s mapou polokoulí, poloha Evropy na mapě světa, světadíly a oceány
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	• popíše a ukáže na mapě povrch, vodstvo, podnebí Evropy	• Evropa - povrch, vodstvo, podnebí

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s povrchem, vodstvím, nejvýznamnějšími městy, průmyslem a zemědělstvím našich sousedů 	<ul style="list-style-type: none"> • sousedé ČR - povrch, vodstvo, nejvýznamnější města, průmysl, zemědělství
<i>ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje, vyhledá na mapě a charakterizuje další evropské státy 	<ul style="list-style-type: none"> • evropské státy - povrch, vodstvo, hlavní město, charakteristické znaky
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického		
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem Evropská unie 	<ul style="list-style-type: none"> • Evropská unie
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> • využívá vlastních zkušeností z cestování po ČR a Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> • cestování po ČR a Evropě
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy obchod, firmy, politické strany, církve, zájmové spolky 	<ul style="list-style-type: none"> • obchod, firmy, politické strany, církve, zájmové spolky
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s rozpoznáváním protiprávního jednání a korupcí 	<ul style="list-style-type: none"> • protiprávní jednání a korupce
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	<ul style="list-style-type: none"> • chápe právo na právní ochranu občanů a majetku, na reklamaci, ochranu soukromého vlastnictví a duševních hodnot <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní lidská práva a práva dítěte 	<ul style="list-style-type: none"> • právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, ochrana soukromého vlastnictví, duševních hodnot <ul style="list-style-type: none"> • základní lidská práva a práva dítěte
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží <ul style="list-style-type: none"> • zná práva a povinnosti žáků školy 	<ul style="list-style-type: none"> • právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, ochrana soukromého vlastnictví, duševních hodnot <ul style="list-style-type: none"> • práva a povinnosti žáků školy
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> • zná a vysvětlí pojmy vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu	<ul style="list-style-type: none"> • umí vysvětlit rozdíl mezi hotovostní a bezhotovostní formou peněz, způsoby placení <ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduchý osobní rozpočet 	<ul style="list-style-type: none"> • hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem banka jako správce peněz, význam úspor a půjček <ul style="list-style-type: none"> porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> banka jako správce peněz, úspory, půjčky <ul style="list-style-type: none"> rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> na příkladech vysvětlí rizika půjčování peněz 	<ul style="list-style-type: none"> banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje 	<ul style="list-style-type: none"> banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje 	<ul style="list-style-type: none"> banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se se základními globálními problémy životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> globální problémy životního prostředí
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se na časové ose 	<ul style="list-style-type: none"> orientace na časové ose
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti 	<ul style="list-style-type: none"> práce s časovou osou v rámci českých dějin
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> používá různé informační zdroje pro poznání minulosti (lidé a obory zkoumající minulost) 	<ul style="list-style-type: none"> využití materiálů z archivů, muzeí, knihoven k poznávání minulosti, lidé a obory zkoumající minulost
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> chápe význam péče o památky 	<ul style="list-style-type: none"> péče o památky

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • porovná na konkrétních případech minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> • minulost a současnost českých dějin
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • převypráví některou z pražských pověstí 	<ul style="list-style-type: none"> • pražské pověsti
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • popíše způsob života a práce předků na našem území v různých etapách historie 	<ul style="list-style-type: none"> • významná období a osobnosti českých dějin (třicetiletá válka; život poddaných, život na zámku, život ve městě (po třicetileté válce); Jan Amos Komenský; Marie Terezie; Josef II.; Rakousko - Uhersko; první světová válka; vznik samostatného Československa; T. G. Masaryk - první prezident; druhá světová válka; období komunistické vlády; od totality k demokracii - sametová revoluce; vznik ČR)
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin 	<ul style="list-style-type: none"> • významná období a osobnosti českých dějin (třicetiletá válka; život poddaných, život na zámku, život ve městě (po třicetileté válce); Jan Amos Komenský; Marie Terezie; Josef II.; Rakousko - Uhersko; první světová válka; vznik samostatného Československa; T. G. Masaryk - první prezident; druhá světová válka; období komunistické vlády; od totality k demokracii - sametová revoluce; vznik ČR)
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • rozdělí nerostné suroviny 	<ul style="list-style-type: none"> • dělení nerostných surovin
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • zná vybrané horniny a nerosty a vysvětlí jejich význam pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • hospodářsky významné horniny a nerosty
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pojmu energie, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje 	<ul style="list-style-type: none"> • energetické suroviny - uhlí, ropa, zemní plyn, energie • neobnovitelné a obnovitelné přírodní zdroje
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik, význam a složení půdy 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik, složení a význam půdy, zvětrávání
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> • Slunce - zdroj světla a tepla, naše nejbližší hvězda

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje planety sluneční soustavy 	<ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí střídání dne a noci, ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> střídání dne a noci, ročních období
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s přizpůsobivostí živých organismů rozmanitým podmínkám na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> přizpůsobivost rostlin a živočichů
<i>ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i>		<ul style="list-style-type: none"> podnebné pásy - tropický, subtropický, mírný, polární - podnebí, počasí, zástupci rostlin a živočichů, jejich význam na Zemi
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s jednotlivými podnebnými pásy na Zemi - typy krajiny, podnebí, počasí, zástupci rostlin a živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> podnebné pásy - tropický, subtropický, mírný, polární - podnebí, počasí, zástupci rostlin a živočichů, jejich význam na Zemi
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s životem v mořích a oceánech 	<ul style="list-style-type: none"> život v oceánech a mořích
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> třídí živé organismy podle společných znaků na živočichy, rostliny, houby a bakterie a sinice 	<ul style="list-style-type: none"> třídění živých živočichů
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> třídí živočichy na obratlovce (ryby, plazy, obojživelníky, ptáky a savce) a bezobratlé 	<ul style="list-style-type: none"> obratlovci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) a bezobratlí
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> třídí rostliny na kvetoucí a nekvetoucí 	<ul style="list-style-type: none"> rostliny kvetoucí a nekvetoucí
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam botanických a zoologických zahrad 	<ul style="list-style-type: none"> význam botanických a zoologických zahrad
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	<ul style="list-style-type: none"> v modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným 	<ul style="list-style-type: none"> mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi modelové situace různých ohrožení (požár, povodeň, autonehoda, ...)

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	<ul style="list-style-type: none"> • v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné reakce na pokyny dospělých v souladu s pravidly ochrany
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje části orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 	<ul style="list-style-type: none"> • orgánové soustavy - dýchací, oběhová, nervová, kožní, pohybová a opěrná, trávicí, vylučovací, smyslová, rozmnožovací
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí životním potřebám člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • životní potřeby člověka
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s pohlavními rozdíly mezi mužem a ženou, se základy lidské reprodukce 	<ul style="list-style-type: none"> • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> • popíše vznik a vývoj lidského jedince 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik a vývoj lidského jedince
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> • zná jednotlivé etapy vývoje člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • etapy lidského vývoje
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> • navrhne svůj denní režim podle zásad zdravého způsobu života 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvržení času - zábava, učení - denní režim
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se a vysvětlí pojmy šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání <ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování 	<ul style="list-style-type: none"> • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání <ul style="list-style-type: none"> • nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě, bezpečné chování
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná brutalitu a jiné formy násilí v médiích 	<ul style="list-style-type: none"> • brutalita a jiné formy násilí v médiích
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> • ví, co je integrovaný záchranný systém 	<ul style="list-style-type: none"> • integrovaný záchranný systém
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji	<ul style="list-style-type: none"> • v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a určuje vhodný způsob bezpečného chování 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečné chování na vycházkách, výletech, nebezpečná místa v silničním provozu

Člověk a jeho svět	5. ročník	
vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování 	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> zná nebezpečí závislostí 	<ul style="list-style-type: none"> nebezpečí závislosti na návykové látce, odmítání návykových látek
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s nebezpečnými látkami 	<ul style="list-style-type: none"> označování nebezpečných látek
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> zná nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích 	<ul style="list-style-type: none"> hrací automaty a počítače
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> sestaví jídelníček podle základních zásad zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> správná výživa - jídelníček
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> ví, jak se chovat, aby neohrožoval zdraví své i jiných lidí, zná některé přenosné a nepřenositelné nemoci, ví, jak se před nimi chránit 	<ul style="list-style-type: none"> nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> v modelové situaci určí život ohrožující zranění, zajistí první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> určování život ohrožujících zranění čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s pojmy partnerství, manželství, rodičovství 	<ul style="list-style-type: none"> partnerství, manželství, rodičovství
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se se základy sexuální výchovy (rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality) 	<ul style="list-style-type: none"> základy sexuální výchovy (rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality)
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje	<ul style="list-style-type: none"> určí na mapě polohu svého bydliště vzhledem k hlavnímu městu v rámci ČR 	<ul style="list-style-type: none"> poloha svého bydliště a hlavního města Prahy
ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany	<ul style="list-style-type: none"> ukáže na mapě kraje ČR, s pomocí mapy vysvětlí a ukáže polohu, povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl ve Středočeském kraji 	<ul style="list-style-type: none"> regiony ČR - vybrané oblasti (významná místa) Středočeský kraj - surovinové zdroje, výroba, služby, obchod
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> ukazuje na mapě Evropu, vyhledává polohu evropských států 	<ul style="list-style-type: none"> práce s mapou Evropy, evropské státy
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> podle mapy ukáže a popíše na mapě povrch, vodstvo, podnebí Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> Evropa - povrch, vodstvo, podnebí
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> ukazuje na mapě povrch, vodstvo, nejvýznamnější města našich sousedů 	<ul style="list-style-type: none"> sousedé ČR - povrch, vodstvo, nejvýznamnější města, průmysl, zemědělství
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	<ul style="list-style-type: none"> podle vlastních zkušeností sděluje zážitky z vlastních cest 	<ul style="list-style-type: none"> cestování po ČR a Evropě

Člověk a jeho svět	5. ročník	
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p <i>održuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmy obchod, firmy, politické strany, církve, zájmové spolky 	<ul style="list-style-type: none"> • obchod, firmy, politické strany, církve, zájmové spolky
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p <i>održuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s pomocí nemocným a sociálně slabým 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc nemocným, sociálně slabým
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p <i>održuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zjišťuje příklady odlišnosti mezi lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> • odlišnosti mezi lidmi
ČJS-5-2-03p <i>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s rozpoznáváním protiprávního jednání a korupcí 	<ul style="list-style-type: none"> • protiprávní jednání a korupce
ČJS-5-2-03p <i>uveďte základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pokusí se pochopit právo na právní ochranu dětí, občanů a majetku, na reklamaci, ochranu soukromého vlastnictví a duševních hodnot <ul style="list-style-type: none"> • pozná práva a povinnosti žáků školy 	<ul style="list-style-type: none"> • právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, ochrana soukromého vlastnictví, duševních hodnot <ul style="list-style-type: none"> • práva a povinnosti žáků školy
ČJS-5-2-04p <i>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácení peníže</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pozná a vysvětlí pojmy vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné <ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady základních příjmů a výdajů domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
ČJS-5-2-04p <i>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveďte příklady rizik půjčování peněz</i>	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětluje rozdíl mezi hotovostní a bezhotovostní formou peněz, způsoby placení <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s rizikem půjček 	<ul style="list-style-type: none"> • banka jako správce peněz, úspory, půjčky <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
ČJS-5-2-04p <i>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveďte příklady rizik půjčování peněz</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech se pokusí vysvětlit i rizika půjčování peněz 	<ul style="list-style-type: none"> • banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-2-04p <i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveďte příklady základních příjmů a výdajů</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu uveďte, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se sestavováním jednoduchého rodinného rozpočtu 	<ul style="list-style-type: none"> • banka jako správce peněz, úspory, půjčky <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
ČJS-5-2-04p <i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveďte příklady základních příjmů a výdajů</i>	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje 	<ul style="list-style-type: none"> • banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p <i>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i>	<ul style="list-style-type: none"> • porovnává na konkrétních příkladech minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> • minulost a současnost českých dějin
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p <i>uveďte významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • převypráví podle návodných otázek některou z pražských pověstí 	<ul style="list-style-type: none"> • pražské pověsti
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p <i>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i>	<ul style="list-style-type: none"> • popíše podle osnovy způsob života a práce předků na našem území v různých etapách historie 	<ul style="list-style-type: none"> • významná období a osobnosti českých dějin
ČJS-5-4-01p <i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poznává nerostné suroviny 	<ul style="list-style-type: none"> • neobnovitelné a obnovitelné přírodní zdroje
		<ul style="list-style-type: none"> • nerostné suroviny
		<ul style="list-style-type: none"> • půda
ČJS-5-4-02p <i>popíše střídání ročních období</i>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s významem Slunce pro život na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava

Člověk a jeho svět	5. ročník	
		<ul style="list-style-type: none"> • střídání dne a noci, ročních období
<p>ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznává život v mořích a oceánech 	<ul style="list-style-type: none"> • život v oceánech a mořích
<p>ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapojuje se se spolužáky do třídění odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> • třídění odpadů, likvidace odpadů
<p>ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže popsat význam botanických a zoologických zahrad 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin
<p>ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v modelových situacích reaguje vhodně na pokyny dospělých a jedná v souladu s pravidly ochrany <ul style="list-style-type: none"> • v modelových situacích zkouší schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné reakce na pokyny dospělých v souladu s pravidly ochrany <ul style="list-style-type: none"> • mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi • modelové situace různých ohrožení (požár, povodeň, autonehoda...)
<p>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje s pomocí obrázků základní části orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 	<ul style="list-style-type: none"> • orgánové soustavy - dýchací, oběhová, nervová, kožní, pohybová a opěrná, trávicí, vylučovací, smyslová, rozmnožovací
<p>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porozumí životním potřebám člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • životní potřeby člověka
<p>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s rozdíly stavby těla mezi mužem a ženou, se základy lidské reprodukce 	<ul style="list-style-type: none"> • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce
<p>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se se vznikem a vývojem lidského jedince 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik a vývoj lidského jedince
<p>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozná jednotlivé etapy vývoje člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • etapy lidského vývoje
<p>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se a vysvětluje pojmy šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání 	<ul style="list-style-type: none"> • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání
<p>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmem brutalita a jiné formy násilí v médiích 	<ul style="list-style-type: none"> • brutalita a jiné formy násilí v médiích
<p>ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v modelových situacích (vycházka, výlet) poznává nebezpečná místa v silničním provozu a určuje vhodný způsob bezpečného chování <ul style="list-style-type: none"> • objeví nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečné chování na vycházkách, výletech, nebezpečná místa v silničním provozu <ul style="list-style-type: none"> • nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě, bezpečné chování

Člověk a jeho svět	5. ročník	
	obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování	
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti	<ul style="list-style-type: none"> zná integrovaný záchranný systém 	<ul style="list-style-type: none"> integrovaný záchranný systém
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s nebezpečím závislosti na návykové látce 	<ul style="list-style-type: none"> nebezpečí závislosti na návykové látce, odmítání návykových látek
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s nebezpečím závislosti na hracích automatech a počítačích 	<ul style="list-style-type: none"> hrací automaty a počítače
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> v modelové situaci rozezná život ohrožující zranění, pokusí se zajistit první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku život ohrožující zranění
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku (mdú)	<ul style="list-style-type: none"> chápe pojmy partnerství, manželství, rodičovství 	<ul style="list-style-type: none"> partnertství, manželství, rodičovství
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku (mdú)	<ul style="list-style-type: none"> chápe základy sexuální výchovy (rodiny, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality) 	<ul style="list-style-type: none"> základy sexuální výchovy (rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality)
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
<ul style="list-style-type: none"> evropská integrace instituce Evropské unie a jejich fungování 		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygienu		
<ul style="list-style-type: none"> dobrá organizace času dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění -relaxace, efektivní komunikace) hledání pomoci při potížích 		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
<ul style="list-style-type: none"> naše vlast a Evropa evropské krajiny Evropa a svět státní a evropské symboly 		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
<ul style="list-style-type: none"> naši sousedé v Evropě život dětí v jiných zemích lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy 		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
<ul style="list-style-type: none"> moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný prales (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás) 		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
<ul style="list-style-type: none"> - důležitost integrace jedince v rodinných a vrstevnických vztazích - význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti 		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) - aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace) 		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
<ul style="list-style-type: none"> - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti 		

Pozn. Výstupy a učivo pokrývající minimální doporučenou úroveň jsou označeny kurzívou.